

VƏKILLİK prosesı

Səsinizin eşidilməsinə nail olun
və nəticələr əldə edin

Kamelia Bulat – CIPE nümayəndəsi
Bakı, Azərbaycan, 8 – 11 aprel, 2014



Bu günün mövzusu

- Vəkillik nədir və niyə **gənclər** bu proses haqqında xəbərdar olmalıdırlar?
- Vəkillik prosesi – biz necə vəkillik edirik?



Vəkillik nədir?

- İstənilən institutun siyasətində və ya proqramlarında dəyişikliyin edilməsi;
- Problemlərin ictimai gündəliyə salınması;
- Dövlət problemlərin həll olunması;
- Problemlər və onların həlləri üçün ictimai dəstəyin təmin edilməsi;
- İctimai mövqeyin və ya siyasətin leyhinə ya da əleyhinə çıxış etmək;

Vəkilliklə Lobbicilik arasında fərq

- **Vəkillik** geniş qrupa təsir edən problemi doğurduğu ICTIMAI marağa istiqamətlənir.

- Vəkillər



- **Lobbicilik** xüsusi qrupun maraqlı olduğu nisbətən dar məsələlərə istiqamətlənir.

- Lobbici

- Lobbicilik konsepsiyasının tarixi



Sizin ölkədə vəkili və lobbicilik

Vəkillik:

- Vəkiliyin əsas məsələsi odur ki, o, bir çox insanları narahat edən problem və ya prosesi özündə ehtiva edir.
- Biznesin səsi; vətəndaşların səsi; **tələbələrin səsi**



Lobbicilik:

- Yeganə problemə görə dövlət məmurlarının qərarına təsir etmək
- Bir insanın, şirkətin və ya azsaylı insan qrupunun adından lobbicilik etmək olar.
- Misal: Braziliya Beynəlxalq Olimpiya Oyunları 2016



Ictimai siyasətlə bağlı vəkillik

- Əgər sizin fəaliyyətiniz qanunvericilik və ya təlimatın müəyyən hissəsinin yaxşılaşdırılması və ya ləğv edilməsinə istiqamətlənməyibsə siz “Vəkillik kampaniyası” ilə məşğul deyilsiniz.
- Ictimai siyasətlər:
 - Qanunlar və digər qanunvericilik aktları;
 - Təlimatlar;
 - Məhkəmə qərarları;
 - İnzibati fərmanlar;
 - Siyasi partiyaların platformaları;
 - İnstitusional siyasətlər;

Vəkillik DƏYİŞİKLİK haqqındadır

- Nə dəyişiklik tələb edir?
- Dəyişikliyi kim edə bilər?
- Dəyişiklik hansı dərəcədə olmalıdır?
- Dəyişiklik nə vaxt edilməlidir?
- Dəyişiklik necə edilə bilər?
- Dəyişiklik necə həyata keçirilə bilər?

Vəkillik prosesi: addımbaaddım yanaşma

- Problemi aydınlaşdırın (sizin mövqeyiniz, istədiyiniz nədir)
- Şəbəkənizi maarifləndirin və səfərbər edin
- Maraqlı tərəfləri təhlil edin
- Eyni cür düşünənlərdən koalisiya yaradın
- Qərar qəbul edənləri hədəf seçin
- Müvafiq ünsiyyət vasitələri seçin
- Baza vəkillik kampaniyalarının əlaqələndirilməsi (ictimai dəstəyin təşkil edilməsi)
- Birbaşa vəkillik
- Siyasət (problem) üzrə izləmə müzakirələr (Track debate)
- İşə başa çatdırma

Hazırlıq işləri

- Yadda saxlayın: Vəkillik, demək olar ki, ictimai (dövlət) maraqdır!
- Mütəşəkkil olun: problemlə bağlı narahat olan geniş maraqlı tərəflər qrupunu təmsil edəcək konkret məsələnin həlli üçün mütəxəssislər qrupu (task-force) yaradın.
- Konkret məsələnin həlli üçün mütəxəssislər qrupunun seçilməsi
- Təmsil olunma
 - İxtisaslaşdırılmış insanlar
 - Etibarlı
 - Məsələlərə münasibətdə yaxşı məlumatlı
 - Yaxşı ünsiyyət qabiliyyətli
 - Komandada işləmək qabiliyyətli

Problemin müəyyənləşdirilməsi

- Problemin müəyyənləşdirilməsi
 - Siz problemi necə müəyyənləşdirir və seçirsiniz?
 - Aşağıdakılar əsasında: ümumi maraq, vaxtın seçilməsi, uğur potensialı, potensial müttəfiqlər
- Prioritetlərin müəyyənləşdirilməsi
 - Siz bir neçə problem seçmişsinizmi?
 - Siz onların prioritetliyini necə müəyyənləşdirirsiniz?



Problemın həlli yolları



- Təkliflər və ya həll yollarının işlənilib hazırlanması
- Optimal həll yollarının seçilməsi
- Məsələlərə həm də digər tərəflərin nöqteyi-nəzərindən də baxmağı unutmayın



Öz şəbəkənizi maarifləndirin və səfərbər edin (ilkin vəkillik)

- Üzvləri
 - Problemlər/ Kontekst/ Həllər/ Vəkillik prosesi
- üzrə maarifləndirin
- Şəbəkənizi səfərbər edin
 - Mütəxəssislər qrupunun üzvlərindən istifadə edin
 - Təmsil olunma və iştirakı təmin etmək üçün daha çox insanların prosesə cəlb olunmasına çalışın



Müttəfiqləri təhlil edin

- Aşağıdakıları bilmək üçün
 - Bizim təsir gücümüz: Müttəfiqlər/Opponentlər / Bitərəflər
- Müttəfiqlərin təhlili bizə nə verir
 - Müttəfiqlərin mövqeyi
 - Təsir gücümüz
- Müttəfiqlər kimdir?
 - Təsir edilə bilən tərəflər – müəyyən qərarla müsbət və ya mənfi təsir göstərilə bilən insan qrupudur
 - Qərarlara təsir etməkdə rol oynayan oyunçular
 - Onların ictimai siyasət və ya problem üzrə xüsusi marağı və aydın mövqeyi var
 - Onların bölüşmək istədikləri resursları var

Müttəfiqlərin təhlilinin elementləri

Oyunçular/qruplar aşağıdakılardan asılı olaraq təhlil olunmalıdır:

- Müəyyənləşdirilən problem və ya ictimai siyasətdə onların maraqları
 - Müttəfiqlər
 - Opponentlər
 - Bitərəflər
- Öz məqsədlərinə çatmaq və dəyişiklikləri tətbiq etmək üçün onların sərf edə bildikləri resursların növü və miqdarı
- Resurslar: informasiya, etibarlılıq, səlahiyyətli orqanın qanuniliyi, təmsil olunma, məcbur etmə, maliyyə vəsaiti, zaman və s.

Nə üçün koalisiyalar yaratmaq lazımdır?

- Təkmilləşdirilmiş dialoq yolu
- Ümumi/birləşmiş səs
- Daha geniş təmsil olunma/ (geniş kütləni dəstəkləmək)
- Daha geniş görüntü
- Daha çox resurslar (informasiya, insanlar, maliyyə vəsaiti, s.)



İsmarıcın hazırlanması

- Bir neçə ismarıc hazırlayın
 - Hər hədəf qrupu üçün xüsusi olan: dəstəkləyənlər, bitərəflər, qərar qəbul edənlər, media, müxalifətə mümkün təsir
 - Onları ictimailəşdirməzdən əvvəl başa düşülən olmasına əmin olmaq üçün dostlarınıza göstərin



Hədəf qərar qəbul edənlər

- Qərar qəbul edənlərin əlçatanlığı
- Öz baxışlarınızı təqdim edin
- Baxışlarınıza mümkün zidd baxışları etiraf edin
- “Mələklər”in tərəfində olun
- Öz güclü tərələrininzdən istifadə edin: (üzvlərin sayı, təmsil olunma, müttəfiqlər, nümayəndələr, s.)
- Mediadan istifadə edin: məmurlarla hər görüşdən sonra mətbuat konfransları keçirin

Vəkillikdə kommunikasiya

- İctimaiyyətlə əlaqələrin qurulması istiqamətlənmiş geniş ünsiyyət vasitələrini daxil edir
- Daxili ünsiyyət:
 - Müxtəlif müttəfiqlər və maraqlı tərəflər arasında səmərəli əlaqələr yaradır
 - Problemlər, iştirak, əməkdaşlıq və komanda işi kimi məhfumların ictimaiyyət tərəfindən anlanmasına kömək edir
 - Mənası eyni ismarıç göndərən nəşrlər, broşürlər, Internet, görüşlər, seminarlar, sorğular, qiymətləndirmə, üzbəüz görüşlər olan bir güclü səs yaradır

Vəkilliyin istiqamətləri

- **İlkin vəkillik**

- Ağacın kökləri kimi yayılmış insanların şəbəkəsini yaradır

- **Birbaşa vəkillik**



Problem üzrə izləmə müzakirələri

- Məlumatlı olun və seçdiyiniz mövzu üzrə müzakirələrə köklənin
- Maraqlı tərəfin təşkil etdiyi tədbirlərdə iştirak edin
- Bütün maraqlı tərəflərlə əlaqə saxlayın və onların mövqelərində dəyişikliyi hiss edin
- Öz təmsil olunmanızı, etimad və imkanlarınızı gücləndirmək üçün alyansları möhkəmləndirin.



Bunları yadda saxlayın

- **Təmsil olunma:** siz kimsiniz və kimi təmsil edirsiniz?
- Əmin olun ki, problem təmsil etdiyiniz insanlar üçün vacibdir
- Problemləri ümumi maraq baxımından formulə edin
- Praktiki düşünün və hərəkət edin

SƏSİNİZİ EŞİTMƏYƏ MƏCBUR EDİN.